

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE:

In Capitală: Pe anul 1 an 30 lei; 5 ani 15 lei; 3 ani 8 lei.
In Districte: Pe anul 1 an 36 lei; 5 ani 18 lei; 3 ani 10 lei.
In Străinătate: Regioane 48 lei; Judet 24 lei; 8 ani 12 lei.
Din străinătate 100 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Pasajul Roman, Nr. 3 bis, București; și la corespondenți ziarului din județe.
In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58. Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia: Se va adresa la AGENCIE LIBRE, Paris, 50, rue de Notre-Dame-des-Victoires (place de la Bourse).

ANUNȚURILE:

Linișteț pe pagină IV. . . . . 30 bani.
Reclame pe pagină II-a 5 lei. — Reclame pe pagină III-a 2 lei.
Scrisorile neframate se refuză. — Articolele nepublică nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacția nu este responsabilă.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZILELE STRENTE

Bograd, 31 Octobre.
O foare radicală anunță că societatea rusă să navigațiunea a prințului Gagarin a mai primit de la guvernul rusesc o subvenție de 160.000 ruble, și a putea circula și pe linia serbă a Dunării.

București, 22 Octobre 1887

De multe ori spus-am celor ce ne cîștești că politica este o știință și o știință cu mult mai grea decât or-care altă știință particulară.

Cu multe sudori, ajutat d'un creier distins și condus d'o muncă metodică, ajungî să fi istoric, chimist, filolog, și astronom. Mai multe sudori de muncă îi trebuie ca să aprofundeze știința politică.

Fenomenele sociale sunt foarte complicate, dar totuși sunt supuse la legi naturale, nici aci nu este efect său de cauză, — dar cauzele sunt mai greu de descoperit. Cine

n'are cultură, serioasă în această direcție, cine nu este obișnuit cu studiul anevoios al acestor fenomene, nici odată nu va descoperi cauzele adeverante. Acela rămâne un ignorant șarlătan, care amăgește lumea cu fraze minciinoase pentru a o exploata întocmai cum fac șarlătanii cără scot măsele pe la tiguri. Scoala șarlătaniei politice este foarte mare în tara noastră.

Aci intâlnesc o droarie de oameni, fără nici o cultură sau cu o spăială care nu le-a putut da nici o specialitate, luându-se de bărbăti politici și crezîndu-se vrednică d'a lumina națiunea și d'a o

conducere la înalte șefuri. Dacă oamenii astăzi s'ar mărgini la descrierea unui fenomen și la stringerea materialului de prezentat capitelor alese, ei ar putea fi de un folos. Dar ambicioșii trece peste puterile ce le-au dat nația și educația, și înțelegem opriind cu o iuteală că te sunteme asupra or cărei cestioni economice, tehnice, politice, și juridice.

Pentru dănsiștă politica constă în a intra într'un partid și a face apoi gălăgie multă, pentru a sprini pe patron la guvern, or pentru o cără, calumna, și a pune or-ce predici adversarilor.

E foarte scăzut nivelul luptelor noastre politice, tocmai din cauza că 99 la sută, din cei ce se avîntă în această arénă, habar n'au de ce va să zică politică.

Poate că ministru cutare e pisicher, poate că scriitorul cutare e de talent, poate că oratorul cutare e plin de duh, dar toate aceste calități pentru cără ministrul, scriitorul, oratorul, pot fi lăudăți, nu pot fi locul științei politice.

Omul fără această știință nu poate aduce nici o îndreptare Statului, după cum un individ fără știință medicinie nu poate fi de nici un folos unui bolnav. Mai mult încă: mediciu încapabil primejdusește viața suferindului; și cu politicul fără știință.

Știința politică ne învăță să studiem fenomenile sociale, a găsi legăturile lor de cauzalitate, a cunoaște legile de cără depind, a lucra asupra cauzelor dacă vrem modificări în efecte, a și mai dinainte la ce rezultate avem să ajungem cu or-ce măsură luată.

Certificatul de corupție a fost subscris chiar de către tovarășul de vremuri grele, cără au părăsit securitatea guvernamentală.

Răsuflare de parapone, — găgăia ministrul de justiție, legătan-

de rezbol el pedepsesc acum cu prietenie retribuției pe 15 zile.

Să dovedim.

In zilele trecute, ministrul de interne primește o adresă din Călărași în care se aduce mulțumiri guvernului, pentru că s'a gândit în fine la felicitarea și prosperitatea județului Ialomița, încredințând administrația în mâinile unui bărbat ca.... musiu Ilie Protopopescu, ginerile lui Dimancea, care mai posedă și o po-

reclă populară în bărgăan.

Tată cum este redactată acea adresă:

Situația ce se crease acestuia județului detestabilă din toate punctele de vedere.

Nu sunt decât 5 luni, de când d-voastră, înțînd seama de justiție și repetările noastre plângeți, ați bine voit a ne scăpa de acea nefasta administrație, numind pe d. Protopopescu.

Cinci luni de zile au fost de ajuns ca, cu un prefect ca d. Ilie Protopopescu, onest și imparțial, lucrurile să se schimbe cu totul, ca onestitatea și dreptatea să ia locul immoralității și favoritismului de până aci,

Ne oprim aici.

Trăsurile caracteristice ale regimului din Ialomița, până acum 5 luni, și ale patronilor de la guvern, sunt zugrăvite cu destulă vigoare. Administrația Ialomiței, până acum 5 luni, cu alte cuvinte până la venirea d-lui Radu Mihaiu la ministerul de interne și a lui musiu Protopopescu la prefectura Ialomiței, era o administrație detestabilă din toate punctele de vedere, nefastă, încărcată de immoralitate și de favoritism.

N'avem nici un motiv de a contesta marturisirea celor 142 alegători din Colegiul I de Ialomița, — dar ce zice d. Brătianu care, până acum 5 luni, a ținut aproape neîntrerupt ministerul de interne? Ce zice d. Peride și ceilalți prefecti ai acestui județ despre fotografia ce le-o trage Protopopescu și cu Mănescu?

De sigur că primul-ministrul, vîzând acea adresă, care este acuzarea cea mai aspiră a administrației sale, va fi zis: — Ferese-mă, Dymne, de prosti și de mizeri!

O furtună a causat mari stricări pe coaste. Mai multe vase au naufragiat. Perderile materiale sunt considerabile, mai cu seamă la Liverpool.

A fost un mare număr de răni și de morți.

Lucerna, 2 Noembre.

O furtună de zăpadă a isbuțit, și a întrerupt circulația drumurilor de feră pe linia S-tul Gothard.

Constantinopol, 2 Noembre.

Austria, Germania, și Italia au primit deja convenția franco-engleză pentru neutralitatea canalului de Suez.

Italia nu a răspuns încă.

(Agence Libre).

SERVICIUL TELEGRAFIC

AL ROMANIEI LIBERE

DECREE

Se deschide pe seama ministerului agriculturii, industriei, comerțului, și domeniilor un credit extra-ordinar de 20.000 lei, pentru începerea explorației pădurilor din Dobrogea, prin agentii săvîci ai Statului, în scopul de a se introduce o ordine în mersul exploatarilor pentru asigurarea regenerării pădurilor și sporirea veniturilor pădurășii.

D. Mathei Brăescu, inginer ordinari clasa II în corpul de conductori și ingineri civili al Statului, este numit inginer-șef al serviciului drumurilor județiene, vicinale și comunale din județul Vlașca, în locul d-lui St. G. Cetățianu, retras voluntar prin demisiune.

DIN AFARA

Afacerile bulgare

La Sofia a inceput să se vorbească despre o eventuală dare în judecătă a foștilor miniștri Karawelow, Tănow și Nikiforow, pentru trădare de țară. Timpul n'ar fi tocmai potrivit pentru așa ceva, căci Bulgaria e încă departe de a fi ajuns într-o situație normală. Cu toate astea ziarul Swo-

boda, organul guvernului, publică un lung articol, în care caută să arate necesitatea, ca numiți să fie judecați pentru cele ce au comis în August 1886 contra printului Alexandru Swo-

boda enumără cinci puncte: întîi, atacurile violente contra foștilor print în broșuri și în ziare sprijinate de Karawelow; al doilea, colportarea zgomotului fals, că amenință pericol din partea Serbiei, ca regimentul Strumski, ce era căstigat pentru complot, să vie la Sofia; al treilea, atitudinea și procedarea numiților ex-

A se vedea ultime stiri pe pag. III-a.

FOTOGRAFII

—

Opoziția unei multe ori a trântit regimului în față cuvintele de immoralitate și de favoritism.

Așa sunt adversarii. În urmă lor, nu mai aleg cuvintele, — răspundeau filosofii colectivisti.

Certificatul de corupție a fost subscris chiar de către tovarășul de vremuri grele, cără au părăsit securitatea guvernamentală.

Răsuflare de parapone, — găgăia ministrul de justiție, legătan-

de rezbol el pedepsesc acum cu pri-

etenie retribuției pe 15 zile.

Acum certificatul este redactat de

miniștri în noaptea în care a fost atacat printul, precum și în zilele următoare; al patrulea, aprobarea deplină a celor petrecute de către *Tirnowska Constitutia*, organul lui Krawelow; al cincilea, spusele lui Gruev, Benderew și Guenew, care acesta din urmă se află acum în Rusciuk și ar trebui să fie interogat de tribunal. Articolul se încheie cu aceste cuvinte:

"Să ne adresăm la reprezentanții poporului, ca să dea în judecată pe reprezentanții cei lași, ca prințul sănătăția judecătorească să spele gata de pe coroana bulgară. Daca miniștri fără conștiință vor remânea nepeșești, se vor găsi și măini miniștri cari, văzând că puterea le scapa din mâna, vor vinde deasemenea pe capul statului vreunel Puteri străine."

Programa lucrărilor Sobraniei bulgare conține multe proiecte importante, făcută cu greu se pot aduce la un bun finit într-o sesiune, ce va fi numai 2—3 luni. Sobrania va avea să discute o nouă diviziune teritorială, reducerea numărului districtelor și a plășilor, refaserea legilor de procedură civilă și criminălă, un proiect de lege pentru reprimarea brigandajului, convențiuni relative la poște, telegrafe, și linii ferate, chipul de percepere a impositelor directe, reforma legii electorale și în fine bugetul. Afara d'asta guvernul bulgar mai tine în secret și alte proiecte de legi, cum e proiectul unui împrumut, altul asupra creării unei Biserice bulgare naționale, având în cap pe un patriarh bulgar independent de cel din Constantinopol.

Cum se vede, guvernul bulgar nu se prea mulțumește cu puțin!

DE PESTE CARPATI

Se știe, că Biserica catolică din Ardeal se află în fruntea reunii de maghiari și e cea mai zeloasă propagatoare a maghiarizării. De aceea, precum s'a comunica în ședința conveințională generală ardeleană de la 28 Octobre s. n., un credincios calvin a dăruit Bisericii o sumă de 41,000 florini care după ce se va întregi la o anumită sumă să se întrebuințeze spre scopuri de naționalitate și de bine-facere precum și pentru susținerea rasei săcăsești.

Iată o biserică pusă în serviciul politicei ungurești de maghiarizare și în serviciul adversarilor preceptelor adeverate creștinești.

In aceeași ședință a conveinționalui s'a permis propunerile episcopului Dominik Szasz privitoare la legătura mai strânsă a comunității misiunii din România cu Biserica din țările ungare.

Prințul ordin al ministerului unguresc de interne s'a maghiarizat numele a 89 de comune slave din cercul Murasombat în

comitatul Eisenburg. — Vaî de charta monarhiei cu incercătura ungurească! De altintrele a culmea ridiculului a întâlni comune sără pioară de ungur în ele cu numele pocite pe ungurești.

Făcându-se la 11 Octobre o venetoare de urmă langă Zabola în Secuime, un urs lovitură de un glonț se repezi asupra a trei Unguri, cari săcău parte din societatea devenitoare. Pe unul il răni greu la brat, în față și d'asupra pântecelui, p'al doilea il luă în brațe și l'ar fi omorit, dacă un alt treilea venător nu-i trimetea un glonț în spate. Atunci ursul se repezi asupra celuia care a impuscat, și sfârșit față și gâtul. Strigătele după ajutor atraseră pe un alt patrulea venător și cu un glonț tras în capul ursului, care tinea în brațe victimă rupend'o cu dinți, trânti la pământ siara. Rănitul sună în spital. Ursul a căntărit 168 kilog.

PARTEA AGRICOLA SI INDUSTRIALĂ

(FILOXERA SI NISIPURILE)

A căuta să mai demonstreze pagubele însemnante cauzate de filoxera producției vinicole din țară ar fi să insistăm asupra unor fapte cunoscute de toată lumea. Esperiența nefericită, făcută în ultimii ani cu viile din dealurile filoxerate, nu mai lasă nici umbră de indoială în spiritul nimeni, asupra însemnatării pericolului de care sunt amenințate viile noastre, atât de frumoase și de productive. Cunosc proprietari ale căror vii bine situate dedeau în termen mediu cam 3000 vedre de vin pe an: astăzi aceleși vii, în urma invaziunii filoxerei, nu produc decât cel mult 300 de vedre. Diferența este înspăimântătoare; producția actuală a viilor fără filoxera nu mai este în stare să acopere cheltuielile de cultură, aşa că o bună parte din vii sunt cu totul părăsite. Această scădere a producției se accentuează din an în an, în cînd în nenorocire trebuie să prevădem că nu este peste mult timp în locul surâștoarelor podgorii, atât de productive altădată, vom avea niște locuri sterpe, ruina.

Această tristă perspectivă pentru viitorul viilor, trebuie negreșit să ne facă a medita serios asupra mijloacelor prin care am putea ajunge să menținem la un nivel constant, dacă nu să și sporim producția vinicole a țării.

Studiul acestei cestii are o importanță economică de antaș ordin, și de-a ceea ce cred că este bine să vedem mai întâi ce au făcut alii și ce putem face noi.

Francezii, cari au fost cei dintâi loviți în producția vinicole prin apariția filoxerei, au făcut și fac atâtă incercări și atâtă sacrificii pentru a găsi un mijloc radical și eficient de distrugere, au ajuns și maestri în această specialitate. Cu toate acestea, din nefericire, rezultările practice la cari au ajuns să lasă încă mult de dorit: unele mijloace de distrugere găsite de ei sunt prea costisitoare, altele nu se pot aplică cu înlesnire în orice loc. În tot cazu este bine să rezumăm mijloacele cunoscute ca bune, în anumite împrejurări, în urma unei experiențe îndelungătoare.

Mijloacele de distrugere a filoxerei încercate de francezii se ridica la mai multe milă; dintre toate însă numai trei din ele dau rezultate bune ori de căte ori circumstanțe locale permit aplicarea lor. Acestea sunt:

1. Sulfurul de carbon: Vaporii de sulfur de carbon, care este un lichid foarte volatil, constituie un insecticid din cei mai energici și omoară filoxera. Tratamentul

viel cu sulfur de carbon se repetă mai de multe ori până să extermină filoxera cu desăvârsire. Nu vom descrie aci modul de aplicare al acestor substanțe, destul să știm că ea omoară filoxera, când este bine aplicată. Din nenorocire însă, tratamentul viitor filoxerat prin sulfurul de carbon este prea costisitor, și chiar francezii nu îl aplică de cătă la viile ce dă vinuri de mare preț, și prin urmare, care pot suporta asemenea cheltuieli.

Având în vedere prețul scăzut al vinurilor la noi, credem că puțin proprietar de vii ar fi în stare să facă astfel de sacrificii sulfuri de carbon dar nu este practic din punctul de vedere financiar.

2. Sulfo-carbonatul de Potasiu. Sulfurul de carbon, combinat cu polasă, constituie o stare numită sulfo-carbonat de potasiu. Prin această combinație sulfurul de carbon nu își perde nimic din puterea lui insecticidă, în schimb însă devine mai puțin volatile și prin urmare acțiunea lui este de o durată mai îndelungată. Pe lângă avantajul menționat mai sus prin sulfo-carbonatul de potasiu, se introduce în pămînt o substanță din cele mai nutritive pentru vie și anume potasa, și din această cauză viile trătate cu sulfo-carbonat, în urma distrugerii, se disting prin vegetația lor viu-guroasă și prin o producție abundentă.

Pentru aplicarea tratamentului cu sulfo-carbonat se cere multă apă spre a o amesteca cu el, și se știe că în multe dealuri apa se procură cu multă anevoie. Repetarea deasă a tratamentului, scumpirea sa și costul deosebit de mare al apăi în dealuri, face ca acest excelent mijloc de distrugere al filocserel să nu se poată întrebunțua, ca și sulfurul de carbon, pentru un tratament general pe întinderi mari.

3. Submersiunea de apă. Acest tratament constă în a inunda în a acoperi pămîntul viel cu un strat destul de gros de apă încastrând pămîntul să se satură și să mai rămână încă apă la suprafață. Apa se lasă să bălească la suprafață pămîntului până ce viață dă semne de suferință și în urmă se scurge. Operația se repetă la intervale potrivite după natura terenului; în nici un caz însă nu se lasă apa prea mult să stârneze, căci în acest caz s'ar prăpădi nu numai filoxera dar și via.

Submersiunea este unul din mijloacele cele mai sigure pentru distrugerea filoxerei, or de căte ori conformația terenului și prezența unui riu sau altrei apelor care se pot face irigații permită aplicarea lui. Apa băltind la suprafață împiedică pătrunderea oxigenului în pămînt, oxigen care este indispensabil atât pentru viața animalelor și prin urmare a filoxerei, pe rădăcinile viiei că și pentru plantele adică pentru viață. Filoxera moare mai ușor decât viață din cauza lipsei de oxigen, și totomai în aceasta constă eficacitatea submersiunii, iar dibăcia conducerii acestui tratament constă în tinerea apelor pe pămînt destul de timp pentru a asfixia filoxera și în surgererea ei destul de timpuriu spre a nu asfixia și viața din cauza lipsei de oxigen necesar respirației rădăcinilor.

Inundarea terenului cu apă și reținerea acestor ape nu se poate face decât în ses. Ea nu se poate practica în terenurile inclinate, cum sunt dealurile din podgorii. Așa dar, și mijlocul acesta, numai în cazuri excepționale se poate întrebunțua.

Vedem dar că mijloacele cari să recunoască a fi cele mai bune pentru distrugerea filoxerei, au și inconveniente; fie din cauza împotrivării de a le aplica în orice loc.

4. Plantajinea viei în nisipuri. Francezii înalte au constatat că viile plantate în nisipuri nu sunt atacate de filoxera, chiar când ele sunt în mijlocul unui focar filoxeric. Plantajinea viei în nisipuri nu este deosebit de dificilă de distrugere al filoxerel, ci

un mijloc preventiv, a căruia eficacitate nu a fost desmintită până acum.

In articolul de fond din numărul trecut (40) intitulat "Plantajinea nisipurilor și filoxera", s'a altăriștiunea asupra folositorilor ce ar trage țara noastră din plantația ei de cătă la viile ce dă vinuri de mare preț, și prin urmare, care pot suporta asemenea cheltuieli.

Având în vedere prețul scăzut al vinurilor la noi, credem că puțin proprietar de vii ar fi în stare să facă astfel de sacrificii sulfuri de carbon dar nu este practic din punctul de vedere financiar.

2. Sulfo-carbonatul de Potasiu. Sulfurul

de carbon, combinat cu polasă, constituie o stare numită sulfo-carbonat de potasiu. Prin această combinație sulfurul de carbon nu își perde nimic din puterea lui insecticidă, în schimb însă devine mai puțin volatile și prin urmare acțiunea lui este de o durată mai îndelungată. Pe lângă avantajul menționat mai sus prin sulfo-carbonatul de potasiu, se introduce în pămînt o substanță din cele mai nutritive pentru vie și anume potasa, și din această cauză viile trătate cu sulfo-carbonat, în urma distrugerii, se disting prin vegetația lor viu-guroasă și prin o producție abundentă.

Pentru aplicarea tratamentului cu sulfo-carbonat se cere multă apă spre a o amesteca cu el, și se știe că în multe dealuri apa se procură cu multă anevoie. Repetarea deasă a tratamentului, scumpirea sa și costul deosebit de mare al apăi în dealuri, face ca acest excelent mijloc de distrugere al filocserel să nu se poată întrebunțua, ca și sulfurul de carbon, pentru un tratament general pe întinderi mari.

Am arătat anume mijloacele cele mai eficiente întrucătăpentru distrugerea filoxerei, am arătat pe seurt că aceste mijloace sunt prea scumpe său impracticabile pentru noi, tocmai pentru a pune mai bine în relief avantajul plantării viei în nisipuri. Acestea este un mijloc sigur și puțin costisitor. In numărul viitor vom arăta modul care ni se pare mai potrivit pentru punere în aplicare a acestor incercări, arătând mai întâi modul propagării nisipurilor sburătoare de pe marginea Dunării.

V. Cârnu-Munteanu.

CRIME - DELICTE - ACCIDENTE

București

Politia Capitalei urmărește cu multă activitate, spune Voința, pe autorul unuia furt comis zilele acestei în strada Luterană Nr. 12, în prejudecăt d-nel Darvari, căreia i s-a furat dintr-o casetă un inel cu briliante de mare valoare.

Policei a arestat ieri pe un evreu anume Berl A. Buhelu, care, după ce a dat faliment, a voit să fugă cu familia sa, luând cu dansul și mai multe obiecte.

* * *

Jud. Argeș

Din Pitești se comunică Voință că alătăr de dimineață, pe la 10 ore, d. Niță Folescu, proprietar în comuna Slătioarele, de lângă Costesci, a fost impuscat la cap, în o pădure. Victimă a primit doar posuri mari, din cărui unul i-a intrat în urechi. Ambalul său a fost estrase de medici. Pacientul se află în bună stare.

Se zice că asupra d-lui Folescu s'a mai tras cu pușca în 1885.

Procurorul tribunalului Argeș a fost imediat la fața locului. Un oarecare Stan Marin, cu antecedente reale și vechi înamic al d-lui Folescu, a fost arestat.

* * *

Jud. Dolj

In noaptea de 10 Octobre, din cauza unui vînt puternic și o creștere de apă de 0,50 c.m., surpănduse malul unde era legată luntră cu seria Nr. 45, de la piciorul Nr. 3, din raionul companiei I, Cetatea, a dispărut în adâncimea apelor.

D-ni comandanți de puncte și frontieră sunt vestiți ca or unde se va prinde a căzută luntră să binevoiască a înconștiința reg. 31 dorobanții.

* * *

D. C. Iliescu a oferit școale din comuna Călina (Vâlcea) 70 lei.

D. M. Caraboița 70 lei, d-ni Dimitrescu și Florea Gădescu 30 lei.

* * *

D. Mateescu, s'a ales lucrul, întră regulat în rolurile d-lui Christescu. In Fânțu Blanduzie (Scări), în Crima Cetăță (d'Aubeterre), în Patrie, etc. D-sa n're s'a se luptă nicăi de cum cu amintirea ce ne-a lăsat predecesorul său; deci, n're s'a ia de model. Când am vorbit de interpretarea piesei Ovid, am consacrat d-lui Mateescu căteva rânduri, unde d-sa poate găsi, în scurt, aproape tot ce are să fie, d'ocamdată, pentru a putea păși mai departe. Să ia seama, nu se prezintă tuturor incepătorilor ocazia unei dări se urează, așa d'odata, în roluri importante; acestea sunt cazuiri excepționale. E dator, prin urmare, să muncească și să ţie cu cinstire rolurile ei și se încredințează; are nevoie de simțul de două ori mai mari, decat ar fi avut dacă mergea gradat și regulat în urarea greutăților de interpretări.

Acestea aveam de observat asupra săptămânii teatrale din urmă. Încoollo, aceleși scene din aceste piese au produs, a-supra spectatorilor, aceiași impresiune;

— reșu și pentru densa, reșu intră cativa și pentru teatrul său putin dezvoltat, nu mai incapsuitor, dar cu deosebită distins. Rolul Suzanei din Mândrie și Anor și cel mai mare, pe căt său, din care a jucat, și, vorbind drept, a fost la locul său de la început până la sfârșit, înțind seamă, bine înțelește, că aceasta este prima ocazie în care poate să arate ce ar putea face în viitor.

In Patrie am vîzut numai o schimbare, pe căt pot fi măre, pe căt, pe căt, de d-ni Mateescu în rolul lui Vargas, înțintat anul trecut de d. Christescu, — căci nu mai sună la socoteala pe al printului d'Orange dat d-lui Cos-

tescu, — e un rol de nimic.

D. Mateescu, s'a ales lucrul, întră regulat în rolurile d-lui Christescu. In Fânțu Blanduzie (Scări), în Crima Cetăță (d'Aubeterre), în Patrie, etc. D-sa n're s'a se luptă nicăi de cum cu amintirea ce ne-a lăsat predecesorul său; deci, n're s'a ia de model. Când am vorbit de interpretarea piesei Ovid, am consacrat d-lui Mateescu căteva rânduri, unde d-sa poate găsi, în scurt, aproape tot ce are să fie, d'ocamdată, pentru a putea păși mai departe. Să ia seama, nu se prezintă tuturor incepătorilor ocazia unei dări se urează, așa d'odata, în roluri importante; acestea sunt cazuiri excepționale. E dator, prin urmare, să muncească și să ţie cu cinstire rolurile ei și se încredințează; are nevoie de simțul de două ori mai mari, decat ar fi avut dacă mergea gradat și regulat în urarea greutăților de interpretări.

Acestea aveam de observat asupra săptămânii teatrale din urmă. Încoollo, aceleși scene din aceste piese au produs, a-supra spectatorilor, aceiași impresiune;

— reșu și pentru densa, reșu intră cativa și pentru teatrul său putin dezvoltat, nu mai incapsuitor, dar cu deosebită distins. Rolul Suzanei din Mândrie și Anor și cel mai mare, pe căt său, din care a jucat, și, vorbind drept, a fost la locul său de la început până la sfârșit, înțind seamă, bine înțelește, că aceasta este prima ocazie în care poate să arate ce ar putea face în viitor.

D. C. Ionescu a oferit scoale din comuna Bărbătești (Valcea) 20 lei, și preotul I. Petreianu 5 lei.

D. Brătianu a oferit premianților comunei Popescu (Vlașca), 45 lei.

D. Iosef Valcorian a oferit premianților comunei Bălăcăuța 9 lei, d-nii Stănescu și I. Vodisca cîte 8 lei.

D-nii D. Periețeanu, Nicolae Notaru, preotul St. Petrescu, Enescu și Prăportanu au oferit premianților comunei Slobozia (Vlașca) cărți, obiecte și bani.

D. Calinoescu a oferit premianților comunei Uscă-Galeasca (Vlașca) 3 lei.

D. P. Stanciovici a oferit premianților comunei Tarnova-de-Jos (Vlașca) cărți, căete, hărțile, placi, condei, călimări și 5 pălärii.

D. I. Macioct a oferit premianților comunei Nebuna-Valea (Vlașca) 5 lei, M. Ionescu 3 lei, D. Al. Dendrino 10 lei, preotul I. Olteanu 5 lei.

Comuna Măgura (Vlașca) a dat elevilor premianți 30 lei, d-nii Iacovache Noici 15 lei, învățătorul T. Barleanu 1 leu, învățătorul I. Vurtejan 4 lei.

D. căpitan I. Georgescu a oferit elevilor premianți al comunei Tergușoru-Noi (Prahova) 10 lei, d-nii locotenent N. Lascu, locotenent Frangopolu, sub-locotenent Ionescu, locotenent Săulescu, P. G. Trofin, învățătorul comunei N. Ionescu, Gh. Mandrescu cîte 5 lei de fiecare.

D. G. Nicolescu, arendas în Poiana-de-Jos (Dâmbovița), a oferit elevilor premianți 4 costume haine de dril.

D. A. Mitan din comuna Costesci (Dâmbovița) idem 2 lei, M. Marlova 1 leu, B. Comi 2 lei, C. Ciocandia, preotul I. Poduțeanu, Gr. Zaharescu, Alimbertes, Costache Marin, Tudorache Toma cîte 1 leu fie care, N. Stan și C. Visoru cîte 50 bani.

D-nii C. G. Cosma din comuna Lucian (Dâmbovița) idem 40 lei, C. Chintă, din comuna Hulubesci 4 lei, I. Tomescu 5 lei și 50 bani, N. Popescu 2 lei, I. St. Popescu 1 leu.

D-nii Gh. Vasilescu și I. Popescu idem copiilor premianți din comuna Bileciușel (Dâmbovița), cărți pentru 20 lei, 85 bani.

D. Alexandru I. Filipescu, proprietarul moisiș Letea, (Vlașca), a oferit comunei o casă de zid pentru local de școală,

D. T. Fasola, primarul comunei Vorniceni, a dat 20 lei pentru cumpărarea de premii elevilor școalei din comuna de sub administrația sa (jud. Doroșoi).

D. Schelling, profesor la institutul Băsăta (Pomârla), a oferit mai multe obiecte ca premii elevilor școalei Statului din Pomârla.

D. sub-locotenent C. Stoenescu a oferit bani ca premii elevilor școalei din Ibănești-Cristinescu.

D. Dimitrescu, agent de control la fabrica de spirt din Zvorăștea, a oferit bani ca premii elevilor școalei de băieți din acea comună.

D-na Dusinchevici a oferit premii elevilor școalei de fete din Zvorăștea.

D-șoara M. Malcoacă institutoară, idem.

D. Primar al comunei Horodiște a oferit de la sine premii elevilor școalei din acea comună.

D-nii Lascăr Iliescu, ajutor de primar, Al. Florian, proprietar și ajutor de vameș, St. Cociu, proprietar, Aron Vittner, arendă, Leizer Edlerstein, comerciant, Aron Szartz, comerciant, și N. G. Ionescu, învățător, au contribuit cu bani pentru cumpărarea premiilor ce s-au distribuit elevilor școalei din Mamornița.

DIVERSE

Doi escrochi. — Sub acest titlu citim în *Neue Freie Presse* dela 16 Octobre:

Să ridicat vîlul, în mod surprinzător, d-șaspre misterul, ce înconjura până acum pe pretinsul Englez Percy Clarence Roper și subita sa dispariție din Viena: Roper, al cărui nume adevărat este Karl Ludwig de Scheurer, a fost autorul unei mari fraude, comisă acum patru ani în Paris contra mai multor societăți engleze de asigurare pe viață și care s-a descoperit dacea acum nu demult. Stirea despre această descoperire l-a făcut pe Scheurer-Roper să dispară fără veste din Viena și să și ia viață în Como.

Până în timpul din urmă polizia din Paris credea, că pretinsul baron german Scheurer era în America. Scheurer venise în lulei 1883 din Londra la Paris, unde zicea că baron german și că s-a naturalizat în America de nord. Era însoțit de amanta sa Iuliana Metz de Bakfalva. Într-o familie Roper (Scheurer) făcă cunoștință doctorului Castelnau, care jucase deja un rol în timpul Comunei ca agitar revoluționar. El e anarchist și colaborase la ziarul *Intransigeant*. Lui îl placea să vorbească prin intruniri socialiste, deși făță îl era desfigurată oribil, căci îl lipsea nasul, pe care pretenție că l-ar fi pierdut la o incercare de sinucidere.

Un bun câștig pentru agricultura noastră.

Juriul concursului de agricultură a făcut în tot orașul invitații pentru concursul de plugărie care începea, la școala de la Herăstrău, azi la 9 ore. Mâine, 23 iunie, distribuția recompenselor.

Un confrate a vorbit ieri, în termenii infășurării, de descoperirea unei crimi misterioase, veche de 8, 9 ani, care s-ar fi comis la Vîrciorova și în care s-ar implica un comerciant din București. Putem afirma că nici o anchetă judecătoarească nu este începută nici de parchetul Curței, nici de al tribunalului. Poliția singură procedează în Meudon și în villa mică. Puțin mai

târziu fu adus în această vilă un tiner foarte bolnav (de ostaică) și vecinii credeau că doctorul avea în vilă o casă de sănătate. Iată însă cum stinea treaba cu mențiunile bolnav: Doctorul Castelnau rugase pe un cunoscut al său, farmacistul Martinet din Paris, să îl trimeță pe un ofițeros, pe care vrea să îl cureze, deoarece crede că a descoperit un remediu infalibil contra fiziei. Martinet, care deasemenea a arătat, pretenție a fi crezut, că face un bine trimițând în cura doctorului pe acel nefericit bolnav. Deçi bolnavul fu adus în casa lui Castelnau, din care dispără în același timp pretinsul baron german Scheurer (Roper), pe care vecinii nici nu îl cunoscă de loc. Într-o zi din Noemivrie 1883 se lăsă vestea în Meudon, că la doctorul Castelnau a murit un baron german și nimeni nu se întoarce, că acesta era bolnavul adus nu de mult în casă doctorului. La ofițierul stărilor civile din Meudon se trece într-adevăr în registrul, că la 20 Nov. 1883 a murit, în locuință d. Castelnau, Wilhelm Karl Ludwig Victor de Scheurer în vîrstă de 36 ani și ca martori figură doi vecini. Mortul fu înmormântat în Meudon sub numele de Scheurer. Pretinsa vîedă a acestuia (amanata), în doliu, plecă indată, zicând că se duce la Frankfurt la mama soțului său. Nu trece mult, și ea se întoarce la Paris, unde începe să lucreze spre a pune mâna pe suma de asigurare de la societățile engleze. Aceasta trimescă pe un inspector la Meudon spre a face cercetările cuvenite. Doctorul Castelnau, servitora sa Marieta Proutea și mai mulți vecini fură căutați la consulul englez și după ce toți confirmă moartea baronului Scheurer, se numeră Julianei Mecs de Bakfalva ca la 300000 franci; ea pleacă din nou. Era în 1884.

Se zice, că peste prima urmă a crimei s-a dat din întâmplare: un inspector dela *Life-association* a întâlnit într-o zi pe Scheurer și l-a recunoscut. Tribunalul din Versailles începe cercetările și mai întâi se lăsă interogatorul fostul servitor a doctorului Castelnau, Marieta, care venise și se stabili în Asnières. Aceasta povestă că nu de mult a venit în Paris, la doctorul Castelnau, un strine sub numele Salis, în care dânsa a recunoscut pe pretinsul mort Scheurer. Aceasta vîzând că e recunoscut, a dat fetei un napoleon zicând: "Să nu vorbești un cuvînt!" — Doctorul Castelnau, fiul și ginelele său, farmacistul Martinet și Marieta fură arestați. Scheurer, auzind că e urmărit, și-a luat viață în Como. Martinet pretinde că e nevinovat, dar se zice că doctorul i-ar fi dat 25,000 franci.

— *

Un proces ciudat s'a judecat deunăzi la tribunalul din Stuttgart. Tipograful Rühling avea proces cu maiorul Schmidt și învințării sunt destoinici și atunci se comite un triptagiu când li se ia procesele!

Cele 8 baterii de artillerie, pentru care se acordase guvernului fondurile necesare, prin bugetul extraordinar al resboiului, s'a înființat la 1 Octobre. La începutul lui Decembrie se vor înființa 4 companii de geniu.

Liga de rezistență, privită cu multă simpatie în țară, își dobîndește astăzi formă organică, prin subscrierea statutelor sale.

Cercul literar al *Junimii* își începe întrunirile Sâmbătă. Ele se vor întine alternativ, la d. Maiorescu și la d. I. Negruții.

Apărătorul d-lui Rühling a dezvoltat teza, că acest proces este ne mai pomenit în analizele judiciare. Tipograful poate să nu fi avut destul tact, dar e sigur că n'a injuriat pe ofițer trăindu-l ca pe un civil. Nu e diferență între onoarea unui ofițer și a unui civil. Tribunalul a fost de aceeași părere și a achitat pe tipograf, declarând formal că nu e diferență esențială între diversele clase ale societății. Majorul cel susținător a răspuns cu dispreț:

— Nu ești majorul meu; pentru mine nu ești decât d. Schmidt.

Majorul a făcut ca tipograful să fie citat în tribunal pentru culpa de *injurii grave față* cu adversarul său.

Apărătorul d-lui Rühling a dezvoltat teza, că acest proces este ne mai pomenit în analizele judiciare. Tipograful poate să nu fi avut destul tact, dar e sigur că n'a injuriat pe ofițer trăindu-l ca pe un civil. Nu e diferență între onoarea unui ofițer și a unui civil. Tribunalul a fost de aceeași părere și a achitat pe tipograf, declarând formal că nu e diferență esențială între diversele clase ale societății. Majorul cel susținător a răspuns cu dispreț:

— Nu ești majorul meu; pentru mine nu ești decât d. Schmidt.

Majorul a făcut ca tipograful să fie citat în tribunal pentru culpa de *injurii grave față* cu adversarul său.

Administrația drumurilor de feră a primit și a pus în mișcare un număr de vagoane de mărfuri, cumpărate din stăriță.

Ministrul său adunat la sfat. D-nii Radu Mihaile și Gheorghianu său grăbit a venit la acest consiliu.

D-nii Vitzu, profesor, și Konga, farmacist, vor lua parte la congresul anti-filoxeric, ce se deschide, Dumînică, la Odesa.

Astă-seară s'adună Camera de Comerț din București, pentru a rezolvi cestiunea închiderii prăvăliilor în zilele de sărbătoare.

Intr-o reuniune retragerei d-rei Felicia Racoviță din capul Azilului, aflăm că respectabilă directoare, făcă dinaintea vacanțelor, stăruia în retragerea sa, din cauza greutăților inherente administrației unui așezământ de 500 de copile și din cauza sănătății sale delicate, care o săliște a sta mai mult la Golești decât la București. Ministerul însă a rugat continuu pe d-ra Racoviță să rămâne în capul acestui institut.

Bétránul N. Crezzulescu a profitat de vacanțele politice, pentru a revedea tractatul său de *Anatomie* și a pregăti o nouă ediție.

Comitetul permanent al județului Ilfov a destinat o sumă de bani pentru cumpărarea unui număr de tauri de rasă, destinați să se împărte prin comunele rurale. Nu stim cine a fost

însărcinat cu această cumpărătură, apoi se mută la doctorul Castelnau, care și închide în Meudon și în villa mică. Puțin mai

o informație asupra unei denunțări cei este făcută și care denunțare are toate aparențele unei tentative de sănătate.

D-nu Lang, arhitectul care a transformat sala băilor Eforiei în sala de teatru, este trimis înaintea instației pentru accidentul care a menținut zilele d-nei Suzanne Thal. Judecătorul ar fi găsit în instalația unei scenelor o lucrare atât de primită și neglijată, încât va fi poate silit să intindă cercetările sale și asupra persoanelor însărcinate cu receptiunea ei și cari au găsit o proprie unei exploatații teatrale. N-am să aplaudăm destul asemenea mesuri.

Ministerul Domeniilor are un buget insuflat; totuși, pentru orice serviciu public se fac economiile cele mai mari. De unde se găsesc înșă bani cu cari zilnic, pentru procesele Statului, se angajază ad hoc ca avocați membri activi ai colectivității? Pînă aci se dedea locuale de felul acesta pentru procesele din districte. Azi, procesele chiar din București, și din cele mai simple, sunt pledate de corifeii partidului! Guvernul nu admite că *corupție* este de a se retrăbușe cu banii Statului serviciile politice ale oamenilor săi; dar contribuabilitatea următoare constatări, odată pentru tot-dăuna: 1º) Nu este adevărat că s'a produs scrisoare în Societatea reșopatei reviste *Literatorul*, de oare ce intrunirea către-tăi tineri sub presidenția d-lui Hăsdeu n'avea întru nimic a face cu acea închipuirea Societatei. 2º) Mai mulți dintre cei cu dor de munca au chibzuit împreună să scoată o revistă nouă, iar nu să se ia după dorința unora și altora d'a continua o publicație ale cărei ultime momente au fost un "scandal literar"; de aceia și opinat să scoată *Revista Nouă*. 3º) Nu s'au retrăsi din grupul de sub direcție d-lui Hăsdeu toate persoanele pe care unele zile le înșiră: s'a retrăs numai d-nu Macedonschi; dacă d-sa tot va găsi cu cine să scoată o altă foaie literară, e treaba d-sale; constatăm numai că protestările au început din partea celor puși de zile înainte; cât pentru cei puși la coadă... cine sunt?

E curios cum unii oameni cred că mai pot induce în eroare buna credință a publicului, printr'o simplă alăturare de nume proprii, par că și oamenii ar fi adevărate timbre posibile, la îndemâna fiecaruia.

Revista Nouă e sub presă; într-unirea colaboratorilor, sub presidenția d-lui Hăsdeu, se înăuntru în fiecare Sâmbătă seara, în localul redacției, strada Regală, 16; tot acolo este și administrația.

D. Frédéric Damé ne anunță că ziarul său *La liberté roumaine* va apărea Sâmbătă seara; ziarul este cotidian, politic, literar, și științific; d-o camădată se încearcă abonamente pe lună.

De la 15 Iunie până la 5 Octobre au sosit în târgul de rîmători de la Turnu-Sâverș 4006 rîmători.

Din acestea, pe timpul carantinei, a murit unu; și fost vîndut în țară, fiind impropriu pentru îngrășare, 40; și au fost exterminati din cauză de boala 26.

Pentru consumație în oraș s'a vîndut 213, ear la Steinbruch și au fost trimiți 318.

In urma avisului comisiunii superioare filoxeric, trebuie să toate vasele goale și doagile ce intră în țară să fie desinfecțiate, ca măsură contra introducerii filoxerii, ministerul a fixat patru puncte vamale

dar primim plângerile următoare: taurii sunt foarte proști, prețul cu care au fost luate și umflat peste măsură și, chiar și astăzi, sunt, încă, cînd a trecut momentul, pri-

incipios.

Nu e destul să votezi sume de bani,

mai trebue să știi cui le incredînezi și ce se face cu ele.

De vreme ce notița noastră privitoare la *Revista Nouă* ce va apărea sub direcția d-lui Hăsdeu, a fost reproducă cîntă de alte zile, oră desfășurată cu necazul primului mo-

ment, ținem a face următoarele constatări, odată pentru tot-dăuna: 1º)

Nu este adevărat că s'a produs scri-

șoare în Societatea reșopatei reviste

Literatorul, de oare ce intrunirea că-

tre-tăi tineri sub presidenția d-lui</

UA PROFESOARA

de piano și de muzică vocală doar este să dă lecții. Adresă la redacția acestui ziar.

Lordache N. Ionescu

(Restaurant) Strada Cozachi, No. 5.

De arendat

Mosia Odobeasca din județul Teleorman, calea ferată o răverseează. — Doritorii să se adreseze în București, str. d. I. Cuțoglu, Strada Pităru Moșu, Nr. 2.

UN PEDAGOG

din clasele primare și gimnaziale, cu certificat bune și cu practica înțeleagă, dorind să dă lecții în case particulare, în pensionate din capitală sau provincie. — Doritorii să se adreseze la redacția acestelui ziar.

Camera de Comerț din Paris

SCOALA MULTELEOR STUDIU

COMERCIALE

108, Boulevard Malesherbes, Paris.

Prospecturile sunt trimise gratis tuturor persoanelor ce vor face cunoștință Directorului.

A apărut

GRAMATICA LIMBII ENGLEZE

de Henry Hollist

Această gramatică coprinde: Un studiu complet asupra pronunțării limbii engleze. — O listă completă a verbelor neregulate. — Etimologia și Sintaxa. — Un dicționar Englez-Român și Român-Englez al tuturor cuvintelor șapte. — Prețul 3 lei.

Se adă vânzare la Tipografia Curtii Regale, Pasajul Roman, și la libăria Sococ & Comp., Calea Victoriei.

VLADIMIR

CROITORUL CURTII

BUCURESCI — 4, Strada Regală, 4 — BUCURESCI

Sub semnatul sănătății Onorabilei clientele, că mi-a sosit pentru Sezonul de Toamnă și Iarnă un nou transport de Stofe Franceze și Engleze din cele mai renumite fabrici din Europa. — Tot-dată cu această ocazie atragem atenția Onorabilor public și asupra distinselui Stofe Naționale fabricată în țară.

MARELE DEPOSIT

TAPETE SI PERVERZURI

H. Hönic

SE VA MUTA

DELA ST. DUMITRU ANUL CURENT

PALATUL BAIIOR EFORIEI

(Bulevardul Elisaveta-Doamna).

„NATIONALA”

SOCIETATE GENERALĂ DE ASIGURARE

IN BUCURESCI

Aprobată prin decret regal Nr. 225 din 25 Ianuarie 1885.

CAPITAL SOCIAL 6.000.000 Lei

Prima emisie 3.000.000 lei deplină vîrșă și 15.000 acțiuni de leu nou 200 fiecare, din care 1.000.000 lei specialmente afectați ca fond la garanție pentru ramura asigurărilor asupra vieții.

Reserva de premii și fond rezervă 850.000 lei

„NATIONALA”, asigură:

I. În contra daunelor de incendiu. II. Contra daunelor de grindă (piatră). III. Contra daunelor de incendiu precum și valori. IV. Contra surgerii, gămării, ochinării, etc. V. Face asigurări asupra vieții.

A) CAPITALURI FIXE ÎN CAZ DE DECES. — Cu participare de 7% din beneficii în combinațiile următoare: asigurări asupra vieții uneia sau a două persoane, asigurări temporale, asigurări mixte și asigurări mixte cu capital dublu.

B) CAPITALURI ÎN CAZ DE VIATA. — Combinăriile următoare:

Asociările naționale de supra-vietuire. Asociările în grupuri de 12 ani pentru copii de la 2 ani pînă la 9 inclusiv; Contra asigurării capitalului fixe pentru Dove, Iată contra asigurării și rente viageră în diverse combinații.

Până la finele anului 1885 „Nationala”, a realizat în diverse ramuri de asigurări că premii aprîzimativ 10.500.000 lei n., și a plătit ca despăgubiri aproximativ 7.500.000 lei n.

DIRECȚIONEA GENERALA, Strada Carol I, Nr. 5.

Primeste spre efectuare tot felul de

LUCRARII TIPOGRAFICE DE LUX SI MERCANTILE

PRECUM:

BONURI, CECURI, COMPTURI,

POLITE, FACTURI, REGISTRE

DIFERITE INVITATURI DE BAPTEZ, NUNTA, ETC.

CONTRACTE

ZIARE

TIPOGRAFIA CURTII REGALE F. GÖBL FIL

BUCHRESCI

DIFERITE CĂRȚI

SCOLASTICE SI DIDACTICE

ACURATE SI ESACȚIALE SUNT DEVISA STABILIMENTULUI

DOMNIȘII PROPRIETARI SI ARENDATORI SI POT ADRESA COMANDELE PRIN SCRISORI

DIFERITE CARTE DE VISITA

SPECIALITATE DE CĂRȚI DE VISITA

BUCHRESCI

DIFERITE CARTE DE VISITA

BUCHRESCI